



Contouren integrale strategische visie 2050

14 oktober 2025

1. Inleiding

Den Helder staat voor een groot aantal uitdagingen, waar we nú op in moeten spelen. Zo voorspelt het CBS een krimp van 13,9% in de bevolking als gevolg van ontgroening en vergrijzing. Hiermee komt het voorziene inwoneraantal in 2050 ruim onder de 50.000 en komt het voortbestaan van voorzieningen in gevaar. Verder heeft onze stad te maken met een sociaal economische kwetsbaarheid waarbij er sprake is van een opeenstapeling van achterstanden. En zijn we economisch afhankelijk van de Koninklijke Marine, waardoor we sterk beïnvloed worden door ontwikkelingen bij Defensie. Naast de uitdagingen waar we voor staan zijn er ook een aantal kansen voor Den Helder. Zo kunnen we bijdragen aan nationale transitieopgaven rondom wonen, veiligheid en energietransitie.

We moeten bovenstaande uitdagingen het hoofd bieden en daarbij de kansen aangrijpen die er zijn. En dat kunnen we niet alleen. We hebben onze partners en medeoverheden (regio, hoogheemraadschap, provincie, rijk en Europa) hiervoor nodig. Met onze partners moeten we onze krachten bundelen en gezamenlijk naar een stip op de horizon toewerken. Dat doen we middels de stedelijke positionering als Blue Port. Daarnaast zijn de medeoverheden van cruciaal belang. De medeoverheden hebben we nodig om ruimte te krijgen (voor bijvoorbeeld meer woningbouw), extra geld te investeren en randvoorwaardelijke zaken (zoals bereikbaarheid) te verbeteren. De integrale strategische visie en agenda 2050 geeft de noodzakelijke basis om deze medeoverheden te bereiken en hierbij in te spelen op hun (investerings)agenda's.

De eerste stap richting het opstellen van de integrale strategische visie en agenda 2050 betreft het vaststellen van kaders in de vorm van contouren. Dit bestaat uit procesmatige uitgangspunten, vertrekpunten en het benoemen van drie bestuurlijke strategische thema's. Deze contouren zijn in dit document uitgewerkt. In 2026 wordt vervolgens, in samenspraak met de (nieuwe) gemeenteraad, de daadwerkelijke visie en agenda 2050 opgesteld.

2. Procesmatige uitgangspunten

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de verdere uitwerking:

Vorm

In 2007 is de strategische visie 2020 voor Den Helder door u vastgesteld. In deze visie waren de overkoepelende doelstellingen van onze gemeente opgenomen. Dit gaf een goede basis voor het verder opstellen van beleid en het vormgeven van uitvoeringsplannen (zoals de structuurvisie 2025 en het Uitwerkingsplan Stadshart). De kern van de strategische visie 2020 vindt u in bijlage 1. Voor de integrale strategische visie en agenda 2050 gebruiken we een soortgelijke opzet. Hierbij gaan we uit van een korte algemene tekst met daarbij een uitwerking naar een aantal doelen/focuspunten. Voor de inhoudelijke invulling zullen wij voortbouwen op de door u al vastgestelde overkoepelende beleidsstukken bestaande uit de Omgevingsvisie, Regiovisie Sociaal Domein en het Helders Perspectief.

Rol gemeenteraad

Omdat de integrale strategische visie het overkoepelende kader voor de gemeente op lange termijn weergeeft is er een actieve kaderstellende rol voor de gemeenteraad, waarbij u meedenkt en input geeft bij de totstandkoming van de visie. Dat is ook de reden dat een startnotitie over Den Helder 2050 is opgesteld (die door u is vastgesteld op 10 juni 2025). U heeft daarbij, middels een amendement, het college opgedragen met maximaal drie prioritaire thema's te komen. Deze lijn is verwerkt in de bespreeknotitie over de contouren voor de integrale strategische visie 2050, die op 22 september 2025 is behandeld in de commissie Bestuur en Middelen. Tot slot wordt de gemeenteraad in 2026 verder betrokken bij het uitwerken van de integrale strategische visie en agenda 2050.

Actualisatie

Strategische bestuurlijke doelen bereik je vaak niet op korte termijn maar vragen om een langdurige inzet. De integrale strategische visie geeft ons de focus voor de langere termijn. Dit geeft duidelijkheid voor onszelf, onze partners en medeoverheden¹. Echter is het ook van belang dat we op actualiteiten in kunnen spelen. Daarom wordt eens per vier jaar (iedere nieuwe bestuursperiode) de integrale strategische visie geactualiseerd en vervolgens vastgesteld door de gemeenteraad.

3. Vertrekpunten

Bij het opstellen van de integrale strategische visie gaan we uit van de onderstaande vertrekpunten:

We gaan door met de al ingezette lijnen

Zoals in de startnotitie Den Helder 2050 al benoemd bouwen we voort op de door u al vastgestelde algemene overkoepelende beleidsstukken zoals de omgevingsvisie, regiovisie sociaal domein en Helders Perspectief. Hierbij zetten we in op het versterken van de stad en het benutten van onze onderscheidende elementen (zoals de ligging aan zee, de aanwezigheid van het cultureel historisch erfgoed + landschap, de stedelijke vernieuwing na de wederopbouw, het stadshart/Willemsoord als centrumgebied voor de regio, de civiel-militaire samenwerking die er is in onze stad). Succesvolle lopende programma's en initiatieven die bijdragen aan het versterken van de stad zetten we door. En lopende zaken die nog onvoldoende op orde zijn geven we prioriteit.

Inzet op (verdere) groei

Ook al bouwen we de voorgenomen 1500 woningen, als we verder niets doen neemt onze bevolking af en komt de instandhouding van voorzieningen in gevaar. Want de bevolkingsprognose van Den Helder is, onder andere door ontgroening en vergrijzing, negatief. Terwijl voor de instandhouding van de voorzieningen in onze stad juist een (verdere) groei van de bevolking nodig is, zodat het inwonersaantal op zijn minst gelijk blijft en het liefst zelfs toeneemt. Daar zijn ook kansen voor. Mensen vertrekken uit de Randstad omdat daar geen plek meer is om te wonen. Daarnaast is de verwachting dat het inwoneraantal van de regio Noord-Holland Noord gaat groeien. Ook komen er meer arbeidsplaatsen in Den Helder (door bijvoorbeeld de vergrijzing en groei van de Koninklijke Marine). Onze ambitie te groeien nemen we dan ook als uitgangspunt mee bij de visie.

Sociaal economisch kwetsbaar

We hebben in onze stad te maken met sociaal economische kwetsbaarheid waarbij sprake is van een opeenstapeling van achterstanden (zoals een laag gemiddeld inkomen, laag opleidingsniveau, meer vroegtijdig schoolverlaters en bovengemiddeld gebruik van voorzieningen in vergelijking met de rest van Nederland). Daarbij zien we dat problematiek over gaat van generatie naar generatie. Dit doorbreken kost gemiddeld twee generaties. Daarom focussen we ons met de integrale strategische visie 2050 op een lange termijn aanpak. Verder is de positie van Den Helder als centrumgemeente van belang. Enerzijds zijn er veel voorzieningen met een regionale functie (zoals zorg, cultuur, onderwijs en detailhandel). Anderzijds is de regio van belang om de economische positie te verstevigen en de bereikbaarheid te verbeteren.

Bijdrage aan nationale transitieopgaven

Er zijn een aantal kansen voor Den Helder waarbij we een bijdrage kunnen doen aan nationale transitieopgaven rondom wonen, veiligheid en energietransitie. Zo is er bij ons nog ruimte voor woningbouw, gaat de Koninklijke Marine uitbreiden en hebben wij met onze ligging aan de Noordzee een goede positie om bij te dragen aan de energietransitie. Met de integrale strategische visie en agenda 2050 werken we uit hoe we deze kansen optimaal kunnen verzilveren.

¹ Het belang van een focus op de lange termijn komt tevens naar voren in de [rapportage Falen en Opstaan](#) van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (mei 2025).

4. Drie bestuurlijke strategische thema's

De drie bestuurlijk strategische thema's zijn opgesteld op basis van de bovenstaande vertrekpunten. Om de sociaal economische kwetsbaarheid aan te pakken en de positie van onze inwoners te verbeteren, is het eerste thema sociale veerkracht. Daarnaast richten we ons op een brede draagkrachtige economie, om zo minder afhankelijk te zijn van de ontwikkelingen bij Defensie. We willen immers niet nog een keer tot stilstand gebracht worden in onze ontwikkeling als de Koninklijke Marine in de toekomst onverhoopt toch weer gaat krimpen. Tot slot is het thema unieke leefomgeving geformuleerd. Dit richt zich op het goed en fijn kunnen wonen en recreëren voor onze huidige en toekomstige inwoners. Per thema is de hoofdlijn van onze ambitie uitgewerkt:

1. Sociale veerkracht

We verbeteren de sociaaleconomische positie van onze inwoners. Er is gemeenschapszin en saamenhorigheid in de stad. Onze inwoners zijn gezond, weerbaar, (financieel) daadkrachtig en veilig. We bieden een kansrijke leefomgeving met voldoende leer-, werk- en ontwikkelmogelijkheden. Ook zijn er voorzieningen in de nabijheid zoals sport, cultuur, ontspanning, zorg en welzijn.

2. Brede draagkrachtige economie

Den Helder is de hoofdstad van de Noordzee waar verschillende economische pijlers samenkomen: defensie, energietransitie en toerisme. We bieden de Koninklijke Marine een goede basis zodat zij kunnen zorgen voor de veiligheid van ons land en de wereld. Ook is er aanvullende bedrijvigheid rondom de defensie-industrie. Daarnaast vormt het civiele deel van de haven vormt de basis voor onderhoud van de moderne energievoorzieningen op en rond de Noordzee. Tot slot maakt ons maritieme historisch karakter en de aanwezigheid van zowel de Noordzee als Waddenzee van Den Helder een toeristische trekpleister.

3. Unieke leefomgeving

Voor zowel onze huidige inwoners als nieuwe inwoners is het aantrekkelijk om in Den Helder te wonen en recreëren. Er zijn mogelijkheden om in de stad, aan zee of in een dorp te wonen. En de recreatiemogelijkheden zijn veelzijdig. We blijven onze unieke elementen benutten en versterken. Aan de ene kant hebben we de stad met cultuurhistorisch erfgoed, voorzieningen en levendigheid. Aan de andere is er rust, ruimte en natuur door de aanwezigheid van de zeeën, strand, duinen en polder.

5. Vervolg

Het kader met de contouren vormt de basis om in 2026 de daadwerkelijke visie en agenda 2050 uit te werken. Het geeft een duidelijk startpunt om verder in gesprek te gaan met de (nieuwe) gemeenteraad. Hierbij kunnen de contouren verder worden aangescherpt of desgewenst worden aangepast door de (nieuwe) gemeenteraad. Zoals in startnotitie Den Helder 2050 al vermeld zijn dit de vervolgstappen:

Wat	Wanneer
Afstemmingsmomenten om de vastgestelde contouren aan te scherpen en completeren (door de bestuurlijke strategische thema's uit te werken).	2 ^e en 3 ^e kwartaal 2026
Raadsvoorstel integrale strategische visie en agenda 2050.	4 ^e kwartaal 2026

Bijlage 1: Opzet strategische visie 2020

Visie

Den Helder is dé centrumgemeente van de Kop van Noord-Holland, met goede en diverse werkmilieus, plezierige en veilige woonmilieus, een breed en kwalitatief goed voorzieningsniveau, en aantrekkelijke en levendig stadshart en een adequate infrastructuur.

Daarvoor is het nodig dat de mensen (inwoners, bedrijven, dag-en verblijfstoeristen...) in Den Helder willen blijven en dat nieuwe mensen en bedrijven naar Den Helder komen.

Stabilisatie van het inwoneraantal is daarbij het eerste doel, waarna een stijging tot circa 60.000 inwoners wordt nagestreefd.

Doel 1

Den Helder ontwikkelt een duurzame economie met de offshore, de haven, kennis & technologie (inclusief onderwijs), duurzame (wind)energie, toerisme & recreatie en zorg & wellness als belangrijkste dragers.

Doel 2

Sociale zwakte wordt tegengegaan door inwoners maatschappelijk betrokken te krijgen en mee te laten doen aan de samenleving, enerzijds door mensen aan het werk te krijgen door aanbieden van opleidingen op diverse niveaus inclusief HBO en voldoende aanbod van banen, anderzijds door mensen maatschappelijk te activeren met andere activiteiten dan werk.

Doel 3

Den Helder biedt een grote variëteit aan ruim opgezette, groene, woonmilieus die tegemoet komt aan de vraag van de (potentiële) inwoners. Er is speciale aandacht voor bijzondere woonlocaties en het creëren van mogelijkheden tot wonen aan of op het water.

Doel 4

Toerisme en recreatie worden geprofessionaliseerd, gebaseerd op enerzijds de rust, ruimte en natuur in Den Helder en anderzijds op het in de gemeente aanwezige (maritiem) cultuur-historisch erfgoed. De kwaliteitsslag beoogt hogere bestedingen in deze economische pijler.

Doel 5

Den Helder krijgt een levendig en veilig stadshart (inclusief Willemsoord) door te zorgen voor concentratie van stedelijke functies in het stadshart, een aantrekkelijk winkelcentrum met diversiteit en kwaliteit, goede en sociaal veilige horeca, kunst, cultuur en evenementen en een goed voorzieningsniveau.

Doel 6

De infrastructuur van Den Helder is afgestemd op de functie van centrumgemeente en past bij de geplande woningbouwproductie en is passend bij de economische ontwikkeling.

